

تضعیف جایگاه بخش کشاورزی! چرا؟!!



علی فریدونی
عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی
و منابع طبیعی خراسان رضوی
Alifereidooni@yahoo.com

یافته و همین عامل باعث بروز نوعی بی‌اعتمادی و نهایتاً بی‌اعتنایی به این بخش گردیده است.

ب) تشکلهای غیر دولتی بخش و تضعیف آنها
چون اکثر امورات بخش کشاورزی در اختیار مردم است، لذا این بخش از بیشترین تشکل غیردولتی (NGOs) برخوردار است. در طی این ۲۰/۵ سال به جای تقویت این نهادهای مدنی به منظور پیشبرد امورات بخش با تقسیم آنها به واقعی و غیر واقعی و دلال خواندن آنها، شاهد تضعیف آنها بوده‌ایم؟! این در حالی است که تشکلهای غیردولتی فعال در سایر بخش‌ها و مخصوصاً بخش صنعت فعالانه در همه مباحث مربوط به این بخش حضور داشته و حتی جلسات ویژه‌ای با رییس جمهور محترم برگزار و امتیازات فراوانی را به نفع بخش از ایشان دریافت داشته‌اند. آیا اگر مشکلاتی در تشکلهای غیردولتی بخش کشاورزی وجود دارد بایستی آنها را علناً اعلام و نهایتاً باعث تضعیف بخش شویم یا به استفاده از اهرم نظارتی قوی (سازمان تعاون روستایی) به مشکلاتشان رسیدگی کنیم؟

بدون تردید اگر به جای تضعیف تشکلهای بخش، آنها را تقویت می‌نمودیم، اینک شاهد این همه نابسامانی در بخش کشاورزی نبودیم! چه، وقتی مطالبات بخش توسط نهادهای مدنی فعال در این بخش پیگیری شود، نتیجه بخش تراز وقتی است که بخش دولتی به تنهایی پیگیر آن باشد. به نظر می‌رسد سکوت فعلی این تشکل‌ها در مقابل فشارهایی که به تولیدکنندگان این بخش وارد می‌شود، نشانه‌ی ضعف آنها نیست بلکه نشانه‌ی نجابت و وفاداری‌شان به نظام است، نظامی که جهت برپایی‌اش هزاران شهید و جانباز تقدیم شده است.

جمهور جهت تهیه و تدوین برنامه پنجم توسعه
این بی‌توجهی به مهمترین بخش اقتصادی کشور در حالی صورت گرفته است که افرادی با تخصص‌های روانپزشکی، دندانپزشکی، فلسفه و... در این کمیته حضور دارند؟! البته از قرار مسموع گویا اخیراً وزیر جهاد کشاورزی به این کمیته پیوسته‌اند، موضوعی که تاکنون رسماً اعلام نشده است.

۴- ملحق شدن مجدد بانک کشاورزی به وزارت دارایی و امور اقتصادی

در برنامه چهارم احکام فراوانی به نفع بخش کشاورزی تصویب شد که یکی از آنها ملحق شدن بانک کشاورزی به بخش تخصصی آن بود. به عبارت دیگر، رییس مجمع این بانک وزیر جهاد کشاورزی شده و حکم مدیر عامل آن را نیز وی صادر می‌کند. اما متأسفانه اخیراً شاهد انتصاب مدیر عامل جدید این بانک توسط وزیر محترم دارایی بودیم! این اقدام علاوه بر اینکه مخالف قانون برنامه است، قطعاً باعث تضعیف جایگاه بخش کشاورزی نیز می‌شود. چه، وجود این بانک در داخل بخش باعث گشایش قابل توجهی در امورات کشاورزان می‌گردد.

۵- عدم اصلاح قانون نظام مهندسی در مجلس شورای اسلامی

به رغم اینکه اصلاح فوری قانون نظام مهندسی می‌تواند باعث ایجاد هزاران فرصت شغلی معتبر و دایم برای مهندسان کشاورزی گردد، متأسفانه این مهم تاکنون مغفول مانده است! این در حالی است که وزارت جهاد کشاورزی خود را سرگرم افزایش مهندسان ناظر و توسعه آنها به سایر محصولات کشاورزی نموده است؟! عوامل زیر در پیدایش چنین وضعیتی موثر بوده‌اند:

الف) ارایه برنامه‌های غیر علمی و غیر عملی توسط وزارت جهاد کشاورزی

علی‌رغم اینکه اکثر برنامه‌های دولت محترم در حوزه اقتصادی چنین وضعیتی دارد، ولی به نظر می‌رسد فقدان پشتوانه کارشناسی برنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی از جمله خودکفایی در کلیه محصولات کشاورزی؟! و به ویژه محصولات استراتژیک در مدت زمان بسیار کوتاه، نمود بیشتری

با نگاهی گذرا به برنامه‌ها و موضع‌گیری‌های مجلس هفتم و دولت نهم درمی‌یابیم که کانون توجهات این دو قوه مهم کشور، روستاها عموماً و بخش کشاورزی خصوصاً بوده است. دیدگاهی که یقیناً مورد استقبال آحاد فعالان این بخش اعم از دولتی و غیر دولتی بوده و بایستی حداکثر استفاده از این فضا به عمل آید. علی‌رغم وجود چنین فضای مساعدی جهت پیشبرد امورات بخش کشاورزی، متأسفانه شاهد به حاشیه رفتن بخش و حتی عقب‌نشینی از موقعیت‌های حاصله قبلی هستیم؟! که فهرست‌وار به آنها اشاره می‌کنیم.

۱- واردات بی‌رویه محصولات کشاورزی

براساس آمار گمرک در سال ۸۵ نه تنها واردات محصولات کشاورزی ۳۳ درصد افزایش یافته که کشورهای صادرکننده این محصولات به ایران از ۱۹ کشور به حدود ۳۰ کشور رسیده و تراز بازرگانی بخش، ۹ برابر سال ۸۴ منفی شده است! (اعتماد ۸۶/۸/۱۸) تراز بازرگانی که برای اولین بار در سال ۸۳-۸۲ مثبت شد. چرا وزارت جهاد کشاورزی که قبلاً واردات خط قرمز محسوب می‌شد، اجازه می‌دهد که کشاورزان هزینه تنظیم بازار شده و نابود گردند؟ چرا به این اقدامات مخرب و ضد تولید اعتراض نمی‌کنند و اگر اعتراض می‌شود چرا کسی اعتنایی به آن نمی‌کند؟ آیا اگر این مساله برای بخش صنعت عموماً و صنعت خودروسازی خصوصاً اتفاق می‌افتاد، شاهد همین وضع بودیم یا آسمان و زمین به هم دوخته می‌شد؟! (کشاورزی پتانسیلی در تراز با نفع، مقاله نگارنده شرق ۸۴/۱۰/۱۰)

۲- عدم افزایش قیمت محصولات مشمول خریدهای تضمینی

علی‌رغم حکم صریح قانون برنامه مبنی بر افزایش قیمت این نوع محصولات متناسب با تورم سالانه متأسفانه شاهد ثابت ماندن قیمت آنها در طی ۱-۲ سال اخیر هستیم! همین امر باعث اختلال در الگوی کشت و نیز تولید در واحدهای دامپروری شده است؟! (خودکفایی در محاق، شرق ۸۶/۳/۲) و (فصل پاییز و بلاتکلیفی کشاورزان! چه کی پاسخوگوست؟، اعتماد ۸۶/۸/۴)

۳- عدم عضویت وزیر جهاد کشاورزی یا صاحب نظری در زمینه کشاورزی در کمیته منتخب رییس